

## Hyvinvointi kuuluu myös kunnan tehtäviin jatkossa

"Kun sote siirtyy maakuntaan, mikä se kunta sitten enää on?"

Näin kysyy moni kuntavaalien alla. Vastaamisen lyhyt oppimäärä lienee todeta: "Kunta on kaikkea, mitä tähänkin asti, mutta jatkossa ilman raskasta sosiaali- ja terveyspalveluiden vastuuta."

Kunnat ovat jatkossakin ihmisiä lähellä olevien asioiden koti ja yhteisen tekemisen mahdollistava lähiyhteisö. Palvelut turvataan ihmistä lähellä.

Päätöksenteossa kotikunta voi keskittyä esimerkiksi elinvoimaan, koulutukseen ja kaavoitukseen ihan toisella tavalla kuin tähän asti.

Näiden lisäksi kunnilla on myös lakiin kirjoitettu vastuu kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Se äkkiseltään kuulostaa ympärilyöreltä, vähän niin kuin juhlapuheen ylevältä toiveelta. Mutta kun miettii tarkemmin, siinä oikeastaan pitäisi olla kaiken päätöksenteon pohja ja ydin. Sen pitäisi muuttaa myös tapaa johtaa kuntaa ja organisoida päätöksentekoa. Mitä tärkeämpää tehtävää kunnalla voi olla kuin kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen?

Hyvinvoinnin edistämisen ulkopuolelle ei rajaudu mikään osa-alue yhteisestä vastuusta. Se pitää sisällään niin varhaiskasvatuksen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, rakentamisen sekä liikennejärjestelyt ja monet muut kuntien hoitamat tehtävät. Unohtaa ei sovi myöskään kuntatyönantajan vastuuta henkilöstön hyvinvoinnista.

Käytännön tasolla hyvinvoinnin edistämisen tehtävä tarkoittaa esimerkiksi hiekoitettuja jalkakäytäviä, liikuntaseteleitä ikäihmisille, avoimia nuorisopalveluita ja kaavoitusratkaisuja, jossa eri ikäiset ihmiset kohtaavat toisiaan – ne kaikki rakentavat osaltaan hyvinvointia ja ehkäisevät sote-kustannuksia.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen maakunnille on tietysti myös riski, joka pitää tunnistaa. Välttämätöntä on, että maakunta ja kunta toimivat saumattomasti yhteistyössä, ja ettei palveluiden ketju katkea eri tasolle siirryttäessä. Myös kolmannen sektorin tehtävät pitää turvata niiden ennaltaehkäisevän roolin vuoksi. Lisäksi eri kokonaisuudet, kuten lasten ja nuorten hyvinvointi tulee kyetä turvaamaan esimerkiksi koulun ja lastensuojelun välisellä toimivalla vuorovaikutuksella.

Kunnan näkökulmasta sote-uudistus avaa mahdollisuuden uudelleen ohjata resursseja ja panostaa näihin hyvinvointia tukeviin palveluihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun poistuesssa kunnat voivat ottaa vahvan aseman ennaltaehkäisyssä sekä ylläpitää ja parantaa mielenterveyttä, osallisuutta sekä esimerkiksi työ- ja toimintakykyä.

Kunnan näkökulmasta sote-uudistus tulisi ottaa vastaan mahdollisuutena. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat perusta hyvinvoivalle kunnalle.

Annika Saarikko

Kansanedustaja (kesk.), Turku